

Asia: VN/23901/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry (jäljempänä Panimoliitto) kiittää Valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta saada lausua vastineensa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että eräitä valmisteverotuslain menettelysäännöksiä täsmennettäisiin jo aiemmin kansallisesti toimeenpannun valmisteverotusdirektiivin mukaisesti. Lisäksi ehdotetaan täydennettäväksi verovelvollisuutta etämyynnissä koskevaa säännöstä. Verovelvollisuus valmisteverojen suorittamisesta Suomeen olisi edelleen ensisijaisesti etämyyjällä, mutta tuotteiden ostaja olisi valmisteverotusdirektiivin mahdollistamalla tavalla myyjän lisäksi vastuussa verosta tietyissä etämyynnin tilanteissa. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että etämyyjälle säädettäisiin velvollisuus antaa tuotteiden kuljettajalle Verohallinnon antama tunniste, joka olisi kuljetuksen aikana pyydettyä esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle.

Nykyisessä alkoholilaissa ei ole määritelty etämyyntiä lainkaan, mikä johtaa epäselvään tilanteeseen markkinoilla. Tilanne on ollut niin kuluttajan, että elinkeinonharjoittajan kannalta hankala, koska lain epäselvyyden vuoksi ratkaisut on jouduttu hakemaan niin tuomioistuimista kuin erilaisista tulkintaohjeista eri viranomaisten taholta.

Tullin mukaan vain murto-osasta verkosta ostetuista juomista maksetaan lakisääteiset verot. Valtiolta jää saamatta miljoonien eurojen verotulot puutteellisen lainsäädännön vuoksi. Etämyynnin tilanne pitää selkeyttää lakitasolla, sillä yrittäjät ja kuluttajat ovat epävarmoja, mikä on laillista ja mikä ei tulkintojen vaihdellessa.

Esityksessä ehdotetaan, että ostaja olisi yhteisvastuussa valmisteveron suorittamisesta etämyyjän kanssa niissä tilanteissa, joissa myyjä ei ole huolehtinut velvoitteistaan. Jos ostajalta vaaditaan yhteisvastuullisuutta, niin on myös pidettävä huolta, että ostajalla on todellinen mahdollisuus tarkistaa jostain, onko myyjä hoitanut velvollisuutensa. Tällaista velvoitetta ei voi säilyttää ostajan vastuulle, jos hänelle ei ole tosiasiallista mahdollisuutta tarkistaa asiaa mistään luotettavasti.

Esityksessä ehdotetaan myös, että yksityishenkilön on toimitettava tunniste tuotteiden kuljettajalle. Kuitenkaan ”kuljettajaa” ei ole määritelty tarkasti, ja se jättää kysymyksen auki siitä kuka on kuljettaja esimerkiksi lentolähetyksissä.

Päätelmät

Panimoliitto kannattaa esityksessä ehdotettuja valmisteverotuslain menettelysäännösten muutoksia.

On kuitenkin tärkeää pitää huolta siitä, että kaikkia toimijoita kohdellaan samalla lailla ja verot maksetaan maahan, jossa alkoholi kulutetaan. Esityksen vaikutusarviossa on oletettu, että valtaosasta verkkokaupasta ostetuista alkoholijuomista ei jatkossakaan oma-aloitteisesti makseta alkoholijuoma-, juomapakkaus- tai arvonlisäveroa Suomeen. Näin ollen verojen kerääminen myös ulkomaisilta yrityksiltä tulee olla tehokasta eikä perustua vain satunnaisiin tarkastuksiin. Tehokas verovalvonta tukee suomalaista työtä ja elinkeinoa.

Samoin on tärkeää, että lainsäädäntö on selvää niin kotimaassa toimiville yritykselle, että ulkomailla toimiville. Myös kuluttajien velvollisuudet ja oikeudet pitää olla niin selvät, ettei jouduta taas palaamaan tilanteeseen, että viranomaiset tekevät vaihtelevia tulkintoja. Ostajan yhteisvastuullisuus etämyynissä selkeyttää kuluttajien asemaa, kun kuluttajan vastuun kannalta ei ole suurta käytännön merkitystä sillä onko kyse etäostosta vai etämyynistä. Etämyynissä kuluttaja vastaa veroista yhteisvastuullisesti myyjän kanssa ja etäostossa veroista vastaa ostaja. Panimoliitto katsoo, että on tärkeää kuitenkin varmistaa, että kuluttajalla on tosiasiallinen mahdollisuus selvittää, aikooko etämyyjä täyttää valmisteverotukseen liittyvät velvoitteensa eli onko myyjä rekisteröitynyt ja antanut vakuuden koskien myyntiä.

Etämyyntiä koskevien lainsäädäntömuutosten myönteiset vaikutukset verotuottoihin, suomalaiseen työhön ja elinkeinoon ovat käytännössä suoraan riippuvaisia verovalvonnan ja kuluttajien informoinnin tehokkuudesta.

Tuula Loikkanen

Toimitusjohtaja

Suomen Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry.

Loikkanen Tuula
Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry